כאילו הן ראויות: **מתני׳** שלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא דם תחת האמצעית כולן טמאות תחת הפנימית שתים הפנימיות טמאות והחיצונה טהורה תחת החיצונה שתים החיצונות טמאות והפנימית טהורה *אימתי בזמן שעברו דרך מרגלות המטה אבל אם עברו דרך עליה כולן טמאות בדקה אחת מהן ונמצאת טהורה היא טהורה ושתים טמאות בדקו שתים ומצאו טהורות הן טהורות ושלישית טמאה שלשתן ומצאו טהורות כולן טמאות למה הדבר דומה לגל טמא שנתערב בין שני גלים טהורים *ובדקו אחת מהן ומצאו טהור הוא טהור ושנים טמאים שנים ומצאו טהורין הם טהורין ושלישי טמא שלשתן ומצאו טהורין כולן טמאים דברי ר"מ שר"מ *אומר כל דבר שהוא בחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו עד שיודע לך טומאה היכן היא וחכמים אומרים בודק עד שמגיע לסלע או לבתולה: **גמ׳** מאי שנא רישא דלא מפליג ומאי שנא סיפא דקמפליג אמר רבי אמי במשולבות: בדקה אחת [וכו׳]: למה ליה למתני למה זה דומה הכי קאמר להו ר׳ מאיר לרבנן מ"ש בדם דלא פליגיתו ומ"ש בגל דפליגיתו ורבנן בשלמא התם אימא עורב נטלה אלא הכא האי דם מהיכא אתא תניא אמר ר"מ מעשה בשקמה של כפר סבא שהיו מחזיקין בה טומאה ובדקו ולא מצאו לימים נשבה בו הרוח ועקרתו ונמצא גולגולת של מת תחובה לו בעיקרו אמרו לו משם ראיה אימר לא בדקו כל צרכו תניא א"ר יוסי מעשה במערה של שיחין שהיו מחזיקין בה טומאה ובדקו עד שהגיעו לקרקע שהיתה חלקה כצפרן ולא מצאו לימים נכנסו בה פועלים מפני הגשמים ונתזו בקרדומותיהן ומצאו מכתשת מלאה עצמות *אמרו לו משם ראיה אימר לא בדקו כל צרכו תניא אבא שאול אומר מעשה בסלע בית חורון שהיו מחזיקין בה טומאה ולא יכלו חכמים לבדוק מפני שהיתה מרובה והיה שם זקן אחד ורבי יהושע בן חנניא שמו אמר להן הביאו לי סדינים הביאו לו סדינים ושראן במים ופרסן עליהם מקום טהרה יבש מקום טומאה לח ובדקו ומצאו בור גדול מלא עצמות תנא הוא הבור שמילא ישמעאל בן נתניה חללים דכתיב °והבור אשר השליך שם ישמעאל את כל פגרי אנשים אשר הכה ביד גדליה וכי גדליה הרגן והלא ישמעאל הרגן אלא מתוך שהיה לו לחוש לעצת יוחנן בן קרח ולא חש מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן אמר רבא האי לישנא בישא אע"פ דלקבולי לא מבעי *מיחש ליה מבעי הנהו בני גלילא דנפק עלייהו קלא דקטול נפשא אתו לקמיה דרבי טרפון אמרו ליה לטמרינן מר אמר להו היכי נעביד אי לא אטמרינכו חזו יתייכו אטמרינכו הא אמור רבנן האי לישנא בישא אע"ג דלקבולי לא מבעי מיחש ליה מבעי זילו אתון טמרו נפשייכו °ויאמר ה׳ אל משה אל תירא מכדי סיחון ועוג אחי הוו דאמר מר סיחון ועוג בני אחיה בר שמחזאי הוו מאי שנא מעוג דקמסתפי ומאי שנא מסיחון דלא קמסתפי א"ר יוחנן אר"ש בן יוחי מתשובתו של אותו צדיק אתה יודע מה היה בלבו אמר שמא תעמוד לו זכות של אברהם אבינו שנאמר °ויבא הפליט ויגד לאברם העברי ואמר רבי יוחנן זה עוג שפלט מדור המבול תנו רבנן *בגד שאבד בו כתם מעביר עליו שבעה סממנין ומבטלו רבי שמעון בן אלעזר אומר

בודק

רש"י

כאילו הן ראויות. לראות ושמיכן טמאות דמכל מקום דם מבינייהו נפיק: **מתני׳** חיצונה. קרי לכן דלגד דרך עליית המטה. פנימית אותה שלגד הקיר. ובגמרא מפרש מאי שנא הכא דמפליג בין נמצא תחת הפנימית לנמצא תחת אמצעית וברישא קתני תחת אחת מהן כולן טמאות אפילו נמצא תחת חיצונה או פנימית או חיצונה: אימתי. אמרו נמצא תחת חיצונה פנימית טהורה בזמן שעלו דרך מרגלות המטה דלא עברה פנימית על מקום מציאת הדם: אבל עברו. שלשתן דרך (א)עלייה שכן דורסות ועוברות על החיצונה כולן טמאות ואפי׳ פנימית דשמא כשעברה פנימית דרך שם נפל ממנה: גל טמא. שהיה שם כזית מן המת: לבתולה. קרקע בתולה ואם לא מצא הגל טהור: **גמ׳** מאי שנא רישא. דקתני לעיל נמצא דם תחת אחת מהן כולן טמאות ולא מפליג בין נמצא תחת אמצעית לנמצא תחת פנימית או חיצונה: א"ר אמי רישא במשולבות. מכופות ודבוקות יחד הלכך אפילו נמצא תחת הפנימית איכא לספוקי נמי בחיצונה: מאי שנא בדם דלא פליגיתו. דמודים אתם לי דהיכא דנמצא שלשתן טהורות כולן טמאות: ובגל. אתם חלוקים עלי דאם בדק ולא מצא טהור ואע"ג דמוחזק לן דהואי טומאה בחד מינייהו: לקרקע חלקה כצפורן. לקרקע חלקה שלא נרעה מעולם: מקום הטומאה לח. שנבלעו שם מים של סדין מתוך שהיה העפר רך: יוחנן בן קרח. אמר לו לגדליה שמעתי שבא ישמעאל בן נתניה להרגך (ירמיה מ): ביד גדליה. משמע שע"י גדליה נהרגו: מיחש ליה מיבעי. ושמא הרגתם ואסור להציל אתכם: בני אחיה. שבא משמחזאי ועזאל שני מלאכים שירדו בדור אנוש: מתשובתו של אותו צדיק. (ב)שהוצרך הקב"ה להשיב שלא יירא ממנו: עוג פלט מן המבול. שנרם לא"י כדאמרינן בחלק*: שאבד בו כתם. כגון שנכנס במים או נגלל בדם בהמה ואין נודע מקום הנדות וקי"ל כמאכו"ר (ע"ין) אין דם הנדות טהור בלא שבעה סממנין: מעביר [עליו] ז׳ סממנין. על הבגד: ומבטלו. לדם. והאי דנקט הכי ברייתא הכא משום דאיירי לעיל בגלים שאבדה בהם טומאה ואין ידוע מקומה:

נתקו

תוספות

אמר רבי אמי [רישא] במשולבות. פ"ה רישא דלא מפליג איירי במשולבות ותכופות זו לזו ולהכי איכא לספוקי בכולהו והרבה ספרים לא גרסינן רישא ואומר ר"י דיש לפרש דסיפא איירי במשולבות כלומר מסובות כל אחת במקומה ולא היו תכופות ומשורבות זו בזו ובפירוש ר"ח כתוב דמשלחפי שלחופי שמתפרדות זו מזו: **מקום** טהרה לח. אסדינים קאי דמתוך שהיה הקרקע קשה לא נבלע מים שבסדינין ומקום הטומאה יבש ואית ספרים דגרסינן איפכא מקום טומאה לח ואקרקע קאי שהיה לח מחמת הסדינין שבלע לפי שהיה רך ותיחוח וכה"ג בדק רבי יוחנן בן זכאי בשקקן תורמוסי תרומה בשבולת דרבי שמעון בן יוחי במסכת שבת (דף לג:): **אטמרינכו** הא אמור רבנן האי לישנא בישא כו׳. פי׳ בקונטרס ושמא הרגתם ואסור להצילכם ובשאלתות דרב אחאי* מפרש שמא הרגתם ואם אטמין אתכם חייבתם ראשי למלך והייתי מיחם מיבעי ליה למיחש שיש לחוש ללשון הרע להאמינו לגבי זה שיזהר שלא יבא לו הפסד ולא לאחרים: **זה** עוג שפלט מדור המבול. הכי נמי נפלט סיחון מדור המבול כיון דאחי הוו אלא דהך הפליט קים ליה דהוא עוג ולא סיחון מהאי טעמא גופיה כיון דדחיל ליה משה ועוד אמר (*בפרק רבי אליעזר) (דף לד) שעוג מלאו לאברהם אבינו שהיה עומד בגרעת לתקן עוגות לפסח ועל שם זה נקרא עוג ומייתי ליה משום דמחי כלישנא בישא דאמר במדרש *עוג אמר בלבו אלך ואומר לאברהם וילחם וימות ואשא שרה אשתו אפילו הכי היה ירא משה שמא תעמוד לו זכות אברהם: **מעביר** עליו שבעה סממנין. וא"ת ומה צריך להעביר עליו הלא כיון שאבד ואינו ניכר אינו מקפיד עליו ובטל ממילא כדקתני ר׳ חייא לקמן (דף סב:) דם הנדה והוא מעביר עליו ז׳ סממנין ומכבסו שכיון שהעביר עליו הוא ליה חוותא ואינו מקפיד עליו יותר א"כ *אע"פ שניכר *אלא בקפידה תליא מילתא ויש לומר דהכא קרי שפיר מקפיד עליו דחס אינו מוללו עכשיו שמא ימלאנו פעם אחרת:

בודק

מוסף רש"י

לעולם הוא בטומאתו. לעולם הוא במקום טומאה, אם לא נמצא הקבר שנאבד בשדה, אף על פי שנבדק כל השדה בטומאתו הוא (בכורות כב:).

עד שמגיע לסלע. דודאי מאותו סלע ולמטה לא נעשה קבר שקשה הוא, או לבתולה. עד שימצא קרקע קשה שלא היתה עבודה (שם) שלא זזה ממקומה לעולם, ואם לא מצא תולין ואומרים בא עורב ונטלה בא עכבר ונטלה (פסחים י.).

מסורת הש"ס

שבועות י. בכורות כב:

ירמיה מא

[פסחים קי:]

במדבר כא

בראשית יד

[סוף פ׳ שלח שי׳ קכט]

[בראשית רבה פ׳ מ"ג]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל וכו׳ דרך עליה שכן:

(ב) ד"ה מתשובתו וכו׳ שהולך:

הגהות מהר"י לנרא

א] תוס׳ ד"ה מעביר וכו׳ לפניו שניכר אלא בקפידה תליא מילתא. פי׳ בבכורות דף כב ע"ב:

עין משפט נר מצוה

טז א ב מיי׳ פ"ט מהל׳ איסורי ביאה הל׳ לג (וגרס פסק כו׳ מכון ועי׳ במ"מ ובכ"מ) סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי׳ קצ סעי׳ נ:

יז ג ד מיי׳ פ"ט מהל׳ טומאת מת הל׳ י:

יח ה מיי׳ פ"ט מהל׳ איסורי ביאה הל׳ לג ופ׳ פ"ט סמג שם טוש"ע יו"ד סי׳ קצ סעיף נ:

יט ו מיי׳ פ"ד מהל׳ [illegible] סמג לאוין קיא:

תוספי הרא"ש

[illegible]

[illegible]